Nokta

Tamamlanan düşünceleri ve bazı yazım biçimlerini gösterir.

.

1. Cümle sonuna konur.

Akşam ailece kitap okuduk.

Cümlede bir soru ya da güçlü duygu yok; anlatım tamamlanmış.

2. Bazı kelimelerin kısaltmasının sonuna konur.

Cadde → Cad. • Sokak → Sok. • Sayfa → s.

Büyük harfli kısaltmalar genellikle noktasızdır: TRT, TBMM. T.C. ve T. (Türkçe) istisnadır. Ölçü birimleri noktasızdır: m, g, L.

3. Nokta işareti aynı zamanda sıra bildirdiği için sayılardan sonra kullanılır.

Yarışmada 4. oldum. → Yarışmada dördüncü oldum.

4. ile 4’üncü aynı sıra anlamını verir. “4.üncü” yazılmaz.

4. Tarihlerin kullanımında “gün-ay-yıl” aralarına konur.

Gezimiz 12.04.2026 tarihinde yapılacak.

Ay adı yazıyla da gösterilebilir: 12 Nisan 2026. Bu biçimde araya nokta konmaz.

5. Saatlerin ifade edilmesinde saat ve dakika arasında kullanılır.

Ders 08.30’da başlıyor. Kütüphane 16.15’te kapanıyor.

08 saat, 30 dakikadır. Saat ve dakika arasında virgül kullanma.

Aklında kalsın: Bir nokta, bulunduğu yere göre farklı görevler üstlenebilir: cümle sonu, sıra, tarih veya saat.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Noktanın diğer görevleri

Biraz daha öğrenelim: Sayılar, adresler ve kitap bilgileri.

.

1. İnternet sitesi adreslerinde alan adlarıyla uzantılar arasına konur.

www.meb.gov.tr

Adresin içindeki noktalar, adresin bölümlerini ayırır.

2. Matematik biliminde çarpma sembollerinden biridir.

6 · 4 = 24

Çarpma için ortalanmış nokta gösterimi de kullanılır. 6 × 4 ile aynı işlemdir.

3. Dört ve daha çok rakamlı sayılarda sağdan başlayarak her üçlü sayı grubunun arasına konur.

4.250 • 38.600 • 2.400.000

4.250, “dört bin iki yüz elli” diye okunur. Gruplamaya sağdan başlanır.

4. Kitaplar ve makaleler sonunda yer alan kaynakçada yer alan künye sonuna konur.

YILMAZ, Ece, Orman Dostları, Güneş Yayınları, Bursa, 2025.

Bu, kuralı göstermek için hazırlanmış hayalî bir kitap künyesidir. Künye; yazar, kitap ve yayımlanma bilgilerini gösterir.

Aklında kalsın: Nokta cümleye bitişir; yeni cümleye geçerken ardından bir boşluk bırakılır: “Oyun bitti. Eve döndük.”

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Virgül

,

Sıralananları ayırır; anlamı açık hâle getirir.

1. Yan yana sıralanan eş görevli sözcüklerin ve sözcük gruplarının arasına konur.

Çantama defter, kalem, silgi ve cetvel koydum.

Aynı görevdeki eşyalar virgülle ayrılmıştır. Son iki sözcük arasında “ve” vardır.

2. Sıralı cümleler birbirinden virgül yardımıyla ayrılır.

Kapıyı açtım, ayakkabılarımı çıkardım, içeri girdim.

Art arda yapılan üç iş, üç kısa cümleyle anlatılmıştır.

3. Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşen özneyi belirtmek için konur.

Öğretmenimiz, sabah okulun bahçesinde toplanan öğrencilere gezi planını anlattı.

Anlatan kişi öğretmenimizdir. Virgül, uzun cümlede bu kişiyi belirginleştirir.

4. Cümle ortasında yer alan ara cümlelerin başına ve sonuna konur.

Ece, en yakın arkadaşım, bugün bize gelecek.

“En yakın arkadaşım” ek bilgidir. Bu bölümün iki yanında da virgül bulunur.

5. Tırnak içine alınmamış alıntı cümlelerden sonra konur.

Yarın erkenden gelirim, dedi.

Birinin söylediği söz aktarılmıştır. Bu örnekte söz tırnak içinde değildir.

Aklında kalsın: Virgülü yalnızca “okurken durdum” diye koyma. Önce cümlede hangi görevi yaptığını düşün.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Virgülün diğer görevleri

Seslenme, cevap verme ve anlamı ayırt etme.

,

1. Onay ya da reddetme sözcükleri olan “hayhay, haydi, evet, hayır, başüstüne, peki, yok, pekâlâ, tamam, elbette, olur” gibi sözcüklerden sonra konur.

Evet, ödevimi bitirdim. Hayır, henüz başlamadım.

Bu sözcükler kendilerinden sonra gelen cümleye bağlıdır.

2. Anlam karışıklığını engellemek için bir sözcükten sonra kullanılır.

Küçük, çocuğa bir kalem verdi.

Kalemi veren “küçük” diye anılan kişidir. “Küçük çocuğa” yazılsaydı küçük olan, kalemi alan çocuk olurdu.

3. Hitapların sonuna konur.

Sevgili Öğretmenim, • Değerli Arkadaşlar,

Mektup ve konuşmalarda seslendiğimiz kişiyi belirtir.

4. Sayılardaki kesirleri ayırmak için kullanılır.

2,5 • 7,25

Biraz daha öğrenelim: Bu kullanım ondalık gösterimlerdedir. Binlik grupları ayıran noktayla karıştırma.

5. “Bu, şu, o” zamirleri özne olarak kullanılırsa bunlardan sonra konur.

O, sınıfımızın en iyi satranç oyuncusudur.

“O” bir kişinin yerine kullanılmıştır. “O çocuk” biçiminde kullanıldığında aynı görevde değildir.

6. Kitap, makale vb.nin kaynakça bölümünde yer alan künyede kullanılır.

YILMAZ, Ece, Orman Dostları, Güneş Yayınları, Bursa, 2025.

Biraz daha öğrenelim: Hayalî künyedeki bilgiler birbirinden virgülle ayrılmıştır.

Aklında kalsın: “Evet, geliyorum.” cümlesinde virgül, “geliyorum”dan önceki cevap sözcüğünü ayırır.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Virgülü nerede kullanmayız?

,

Biraz daha öğrenelim: Kaynaktaki dil bilgisi uyarıları.

1. Tek bir zarf-fiil eki almış sözcükten sonra virgül konmaz.

Elif gülümseyerek konuştu.

“Gülümseyerek” konuşmanın nasıl yapıldığını anlatır. Bu sözcüğün hemen arkasına virgül gelmez.

2. Bir cümlede zarf-fiil eki almış kelimeler art arda kullanıldığında ilkinden sonra virgül konur.

Defterini açıp, dikkatle bakarak soruyu çözdü.

“Açıp” ve “bakarak” birlikte kullanılmıştır. Bu ayrıntılı kuralı öğretmeninle inceleyebilirsin.

3. Cümle içinde “ya… ya, veya, yahut, ve” bağlaçlarının öncesine ya da sonrasına virgül konulmaz.

Elma ve armut aldım. Ya resim yapalım ya kitap okuyalım.

Virgül, bu örneklerde bağlacın yanına eklenmez.

4. “Hem… hem, gerek… gerek, ne… ne” gibi tekrarlı bağlaçların öncesinde ve sonrasında virgül bulunmaz.

Hem okuyor hem not alıyor. Ne topunu ne ipini bulabildi.

Tekrarlanan bağlaçların yanına virgül koyma.

5. “de, da” bağlacından, “-ınca, -ince” anlamında kullanılan “mı, mi”den ve şart ekinden sonra virgül konulmaz.

Ben de oyuna katıldım.
Zil çaldı mı sınıfa gireriz.
Yağmur yağarsa evde kalırız.

İkinci cümlede “çaldı mı”, “çalınca” anlamındadır. Üçüncü cümlede bir koşul vardır.

Aklında kalsın: Bu sayfadaki “zarf-fiil, bağlaç, şart eki” terimleri ileri düzeydir. Önce doğru örnekleri fark etmen yeterlidir.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Noktalı virgül

;

Biraz daha öğrenelim: Virgülle ayrılmış grupları birbirinden ayırır.

1. Kendi içinde virgüllerle ayrılmış birbirinden farklı türlerin karışmaması için aralarına konur.

Sepete elma, armut, muz; poşete domates, biber, salatalık koyduk.

İlk grup meyveler, ikinci grup sebzelerdir. Grupların içinde virgül, aralarında noktalı virgül var.

2. Kendi içinde virgülle ayrılmış ögeleri bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılır.

Ece kalemleri, silgileri topladı; Arda kitapları, defterleri yerleştirdi.

İki cümle de kendi içinde virgül içeriyor. Noktalı virgül bu iki cümleyi ayırıyor.

3. İkiden fazla eş değer ögesi arasında virgül bulunan cümlelerde özneden sonra konulabilir.

Sınıfımız; temiz, aydınlık ve ferahtır.

Özellikleri anlatılan varlık “sınıfımız”dır.

4. Noktalı virgülden sonra genellikle küçük harfle devam edilir. Ancak özel adlar büyük harfle başlar.

Ece elma, armut; Mert muz, çilek getirdi.

“Mert” bir kişi adı olduğu için büyük harfle başlar. İşaret özel adın yazımını değiştirmez.

Aklında kalsın: Virgül aynı grubun üyelerini, noktalı virgül ise virgülle ayrılmış grupları ayırabilir.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

İki nokta

“Şimdi örnek, açıklama veya konuşma geliyor.” der.

:

1. Bir cümle sonrasında anlatılanlarla ilgili örnekler verilecekse örneklerden önce konur.

Çantamda şu araçlar var: kalem, silgi, cetvel.

İki noktadan sonra araçların örnekleri sıralanmıştır.

2. Cümlede dile getirilen yargıyla ilgili açıklama yapıldığında konur.

Kararımı verdim: Her gün yirmi dakika kitap okuyacağım.

İkinci bölüm, kararın ne olduğunu açıklayan tam bir cümledir.

3. Bir metin içerisinde konuşma bölümlerinden önce ya da sözlerin sahibinin isminden sonra konur.

Öğretmen: Hazır mısınız?
Öğrenciler: Hazırız!

Kimin konuştuğunu gösteren sözden sonra iki nokta vardır.

4. Matematik biliminde iki nokta bölme işareti olarak kullanılır.

24 : 6 = 4

Bu, 24 ÷ 6 = 4 işlemiyle aynı anlamdadır.

5. İki noktadan sonra tam bir cümle gelirse büyük harfle başlanır. Yalnızca örnekler sıralanıyorsa özel ad olmayan sözcükler küçük yazılır.

Renklerim şunlar: sarı, mavi, yeşil.
Arkadaşlarım şunlar: Ece, Arda, Deniz.

Kişi adları örnek olarak sıralansa da büyük harfle başlar.

Aklında kalsın: “Bir isteğim var: Bana yardım et.” cümlesinde ikinci bölüm ilk bölümü açıklar.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Üç nokta

...

Tamamlanmayan ya da bir bölümü söylenmeyen anlatımlarda kullanılır.

1. Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur.

Bahçede rengârenk çiçekler, uçuşan kelebekler...

Anlatım tamamlanmamış, görüntü okuyucunun düşüncesine bırakılmıştır.

2. Cümle içinde söylenmeyen bazı argo ve kaba sözlerin bazı harfleri yerine konur.

Çocuk kızgınlıkla “A...” diye başlayan kaba bir söz söyledi.

Biraz daha öğrenelim: Yazılması uygun görülmeyen sözün devamı gösterilmemiştir. Kaba sözü tamamlamana gerek yok.

3. Bir metin içinde yer alan alıntı cümlelerin eksik bulunan yerlerine konur.

Tam metin: “Sabah uyandım, çantamı hazırladım, okula gittim.”
Kısaltılmış alıntı: “Sabah uyandım ... okula gittim.”

Aradaki sözlerin aktarılmadığı üç noktayla belirtilmiştir.

4. Bazı cümlelerde söz yarıda kesilir, devamı okuyucunun hayal gücüne bırakılır. Sözün kesildiği yere üç nokta konur.

Kutuyu açınca bir de ne göreyim...

Kutunun içinde ne olduğunu henüz söylemiyoruz.

5. Seslenmelerden, ünlemlerden sonra üç nokta konularak anlam pekiştirilir.

Ah, o güzel günler!..

Biraz daha öğrenelim: Ünlem veya soru işaretinden sonra üç nokta etkisi için iki nokta daha yeterlidir: !.. veya ?..

Aklında kalsın: Üç nokta yerine gelişigüzel iki, dört ya da beş nokta koyma. Özel birleşik kullanımlar: !.. ve ?..

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Soru işareti

?

Cümlenin gerçekten soru sorup sormadığına dikkat et.

1. Soru sözcüğü ve soru eki içeren soru anlamlı sözlerin sonuna konur.

Kitabını nereye koydun?
Yarın bizimle gelir misin?

“Nereye” soru sözcüğüdür. “Misin” soru anlamı taşır.

2. Bazı cümlelerde soru eki veya sözcüğü kullanılmasa da soru anlamı bulunmaktadır. Bu cümlelerin sonuna konur.

Görevli sordu:
— Adınız?

“Adınız nedir?” anlamı vardır. Soru kısaltılarak sorulmuştur.

3. Emin olunmayan, tahminlere göre söylenen tarih ve yerlerin yanına konur.

Eski fotoğrafın arkasında “Bursa (?)” yazıyordu.

Biraz daha öğrenelim: Fotoğrafın Bursa’da çekildiği kesin değildir.

4. “mı / mi” ekini alan bölüm “-ınca / -ince” anlamı taşıyorsa cümlenin sonuna soru işareti getirilmez.

Bahar geldi mi bahçemiz çiçeklenir.

Burada soru sorulmuyor. “Bahar gelince” anlamı var; cümle noktayla biter.

5. Sıralı ve bağlı cümlelerin hepsi soru anlamı taşısa da soru işareti en sona konur.

Önce resim mi yapalım, kitap mı okuyalım?

Birbiriyle bağlantılı iki seçenek aynı soru içinde verilmiştir.

Aklında kalsın: “Ne zaman geleceğini biliyorum.” bir soru değildir. Soru sözcüğünün bulunması tek başına yeterli olmaz.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Ünlem işareti

Güçlü duyguları, seslenmeleri ve uyarıları gösterir.

!

1. Şaşma, acı, sevinç, korku gibi duyguları yansıtan sözlerin sonuna konur.

Yaşasın, takımımız kazandı!
Eyvah, bardağı düşürdüm!

İlk cümlede sevinç, ikinci cümlede korku ve telaş vardır.

2. Hitap sözleri, seslenme sözleri ve uyarılardan sonra konur.

Çocuklar! Buraya bakın.
Dikkat! Yerler kaygan.

Seslenme ya da uyarı güçlü biçimde belirtilmiştir.

3. Alayın, kinayenin ve küçümsemenin yer aldığı sözlerden sonra yay ayraç içinde konur.

Çok düzenliymiş (!) ama bütün oyuncakları yerdeydi.

Biraz daha öğrenelim: Söylenen sözün tersinin kastedildiği gösterilmiştir. Bu örnek işaretin görevini tanıtır.

4. Ünlem işareti, ilgili sözden sonra konulabileceği gibi cümlenin sonuna da konulabilir.

Eyvah! Otobüsü kaçırdık.
Eyvah, otobüsü kaçırdık!

İki kullanım da mümkündür. İkinci örnekte “Eyvah”tan sonra virgül vardır.

Aklında kalsın: Ünlemli cümleyi okurken duyguya uygun ses tonu kullan. Her cümlenin sonuna ünlem koyma.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Kısa çizgi

Sözcükleri, ekleri ve bazı sayı aralıklarını ayırır.

-

1. Satırın sonuna kelimenin tamamı değil de bir parçası sığıyorsa kelimenin bölündüğü yere konur.

Yeni kitabımı kitap-
lığa yerleştirdim.

Sözcük hecesinden bölünür: ki-tap-lık. Örnekte satır sonu “kitap-” biçimindedir.

2. Cümle içinde yer alan ara sözleri, ara cümleleri ayırmak için bu bölümlerin başına ve sonuna konur.

En sevdiğim oyunu -saklambacı- birlikte oynadık.

İki çizgi arasındaki söz ek açıklamadır.

3. Dil bilgisi dersinde sözcüklerin kökleri, ekleri ayrılırken aralara konur.

kitap-lık • ev-ler

Biraz daha öğrenelim: Sözcüğün kökü ve eki ayrı ayrı gösterilmiştir.

4. İsim yapan eklerin başına, fiil yapan eklerin ise başına ve sonuna konur.

İsim yapan ek: -lık • Fiil yapan ek: -la-

Biraz daha öğrenelim: kitap-lık, tuz-la-mak. Ekleri incelerken kullanılan bir gösterimdir.

5. Kelime ve sayıların arasına “-e, -den, ve, ile, ila” anlamını vermek için konur.

Ankara-Eskişehir yolu • 10-15 sayfa

İkinci örnek “10 ila 15 sayfa” demektir. “Üç beş gün” gibi yaklaşık sayı sözlerine çizgi konmaz.

6. Matematikte çıkarma işaretidir. Sıfırın altındaki değerleri göstermek için de kullanılır.

18 - 7 = 11 • Hava sıcaklığı -3 derece.

Çıkarma işlemindeki görevini biliyorsun. Sıfırın altındaki sıcaklıklar ek bilgidir.

Aklında kalsın: Satır sonunda sözcüğü rastgele bölme. Hecelerini düşün ve kısa çizgiyi satırın sonunda bırak.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Uzun çizgi ve eğik çizgi

Konuşmaları ve yan yana yazılan farklı bölümleri gösterir.

— /

1. Uzun çizgi, bir metinde yer alan konuşmaları göstermede kullanılır.

Ece arkadaşına sordu:
— Kütüphaneye gelir misin?
— Elbette, birlikte gidelim.

Her konuşmacının sözü yeni satırda başlar. Bu işarete konuşma çizgisi de denir.

2. Konuşmalar tırnak içinde verildiğinde uzun çizgi kullanılmaz.

Ece, “Kütüphaneye gelir misin?” diye sordu.

Aynı sözü aktarmanın başka bir yoludur. Tırnak ile konuşma çizgisini birlikte kullanma.

3. Şiirin dizeleri yan yana yazıldığında dizeler arasına eğik çizgi konur.

Küçük bir tohum ektim / Her gün sevgiyle bekledim

Bu çalışma için yazılmış iki dize, eğik çizgiyle ayrılmıştır.

4. Adres yazımlarında ev numarası ile daire numarası, semt ile şehir arasına konur.

Çam Sokak No: 18/3 Merkez/Bursa

Temsilî adres: Bina numarası 18, daire numarası 3. Son bölümde yer adları ayrılır.

5. Tarihlerin yazımında gün, ay ve yıl arasına konur.

14/05/2026

Aynı tarih noktayla da yazılabilir: 14.05.2026.

Aklında kalsın: Kısa çizgi (-), uzun çizgi (—) ve eğik çizgi (/) farklı görevlerde kullanılır.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Eğik çizginin diğer görevleri

/

Biraz daha öğrenelim: Ekler, adresler ve matematik.

1. Değişik şekillerini göstermek için ekler arasına konur.

-lı / -li / -lu / -lü

Aynı ekin farklı biçimleri gösterilmiştir: akıllı, bilgili, tuzlu, güçlü.

2. Web sitesi adreslerinde “http:” veya “https:” bölümünden sonra kullanılır.

https://www.meb.gov.tr

Bu adres bölümünde art arda iki eğik çizgi vardır.

3. Matematikte bölme işaretidir.

36 / 4 = 9 • 28 / 7 = 4

36 / 4, “36 bölü 4” diye okunur.

4. Birimler arasındaki oranları göstermede kullanılır.

60 km/sa

Biraz daha öğrenelim: “Saatte 60 kilometre” demektir. Burada eğik çizgi birimlerin ilişkisini gösterir.

Aklında kalsın: Tarihte, adreste ve işlemde aynı işareti görebilirsin. Görevini, içinde bulunduğu yazıya göre belirle.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Kesme işareti

’

Özel adlara ve bazı gösterimlere gelen ekleri ayırır.

1. Özel adlara gelen iyelik, bildirme ve durum ekleri kesmeyle ayrılır.

Deniz’in kalemi • Ankara’ya gittik. • Bu, Ece’dir.

Kişi ve şehir adının kendisi aynı kalır; ardından gelen ek kesmeyle ayrılır.

2. Kişi isimlerine getirilen “bey, hanım, efendi, paşa” gibi saygı ve unvanlara gelen ekler kesmeyle ayrılır.

Murat Bey’e selam verdim. Selin Hanım’ın kitabı burada.

Ek, kişi adıyla kullanılan unvana gelmiştir.

3. Kısaltmalara gelen ekleri ayırmak için kullanılır.

TRT’de çizgi film başladı. TDK’nin sözlüğüne baktık.

Ekin sesi, kısaltmanın okunuşuna uygun olmalıdır.

4. Sayılara gelen ekler de kesme işaretiyle ayrılır.

Saat 10’da buluşalım. 6’ncı sıraya geçtim.

Sıra sayısını “6.” biçiminde yazmak da mümkündür.

5. Belirli bir tarihi belirten aylara ve günlere gelen ekler kesmeyle ayrılır.

19 Mayıs’ta törene katıldık.

Belirli tarih bildirmeyen kullanımda ay adı küçüktür: “Mayısta havalar ısınır.”

6. Bir ek ve harfe gelen ekler kesmeyle ayrılır.

b’den sonra c gelir.

Biraz daha öğrenelim: Burada harflerin adlarından söz edilmektedir.

Aklında kalsın: Kesme işaretinin iki yanına boşluk bırakma: “Ece ’ nin” değil, “Ece’nin”.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Kesme işaretinde ayrıntılar

,

Biraz daha öğrenelim: Her özel ad ekinde kesme kullanılmaz.

1. Yer bildiren özel isimlerde kısaltmalı söyleyiş söz konusu olduğu zaman ekten önce kesme işareti kullanılır.

İstanbul Boğazı'nı gezdik. Boğaz'da vapura bindik.

"Boğaz" ikinci cümlede İstanbul Boğazı yerine kullanılmıştır.

2. Kanun, yönetmelik, tüzük vb. adlara gelen ekler kesme işaretiyle ayrılır. Belli bir kanun veya yönetmelik kastedildiğinde büyük yazılır ve gelen ek kesmeyle ayrılır.

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin maddeleri...
Bu Sözleşme'nin bir maddesi...

Belgenin adı ve sonra bu adı karşılayan söz gösterilmiştir; örnek yalnızca yazımla ilgilidir.

3. Bir özel adın sonunda üçüncü tekil kişi iyelik eki varsa ve bu sözcüğe başka bir iyelik eki eklenirse kesmeyle ayrılmaz.

Çanakkale Boğazımızın güzelliği...

Ayrıntılı bir dil bilgisi kuralıdır. Kaynaktaki bu ek bilgiyi öğretmeninle inceleyebilirsin.

4. Kurum, kuruluş, iş yeri, birleşim ve oturum isimlerine gelen ekler kesmeyle ayrılmaz.

Atatürk İlkokuluna gidiyorum. Türk Dil Kurumundan bilgi aldık.

İstisna: Avrupa Birliği'ne gelen ekler kesmeyle ayrılır.

5. Özel isimlere getirilen yapım ekleri, çokluk eki ve bunlardan sonra gelen diğer ekler kesmeyle ayrılmaz.

Bursalı • Türkçeyi • Zeynepler

Bunlarda kesme işareti kullanılmaz. "Bursa'lı" yanlış yazımdır.

6. Başbakanlık, Rektörlük gibi sözcüklere ünlü ile başlayan bir ek getirildiğinde son ünsüz yumuşar. Özel kişi ve yer adlarında ise yazımda adın son harfi korunur.

Rektörlüğe bir yazı gönderildi.
Murat'ı çağırdım.

İlk örnek bir makam adıdır. İkinci örnekte özel ad "Murat" yazımda değişmez; söyleyişte son ses yumuşayabilir.

Aklında kalsın: "Ece'ye" ile "Atatürk İlkokuluna" örneklerini karşılaştır: kişi adında kesme var, kurum adında yok.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Tırnak işareti

Aktarılan sözün ya da özellikle belirtilen adın sınırlarını gösterir.

“ ”

1. Birinden ya da başka bir yazıdan olduğu gibi alıntılanan sözler tırnak içinde gösterilir.

Öğretmenimiz, “Kitaplarınızı açın.” dedi.

Söylenen söz değiştirilmeden aktarılmıştır.

2. Tırnak içindeki alıntı sözlerin sonundaki noktalama işareti tırnak içinde kalmalıdır.

Annem, “Hazır mısın?” diye sordu.
Arda, “Yaşasın!” diye bağırdı.

Soru ve ünlem işareti kapanış tırnağından önce gelir.

3. Bir cümle içinde özellikle vurgulanmak istenen sözler tırnak içinde gösterilir.

Bugün “yardımlaşma” konusu üzerine konuştuk.

Dikkat çekilen sözcük tırnak içine alınmıştır.

4. Cümle içinde geçen eser ve yazı adları tırnak içinde gösterilir.

“Kırmızı Başlıklı Kız” adlı masalı okudum.

Kitap ve dergi adları, başlıklar veya vurgulanan sözler tırnak yerine eğik yazıyla da gösterilebilir.

5. Tırnak içinde gösterilen sözlerin sonuna gelen ekleri ayırmada kesme işareti kullanılmaz.

“Kırmızı Başlıklı Kız”ı kardeşime okudum.

Ek kapanış tırnağından sonra doğrudan yazılır. Araya kesme veya boşluk gelmez.

Aklında kalsın: Tırnak çift kullanılır: Biri sözü açar, diğeri kapatır. Alıntının nerede başlayıp bittiğini kontrol et.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Yay ayraç

Cümleye açıklama veya ek bilgi ekler.

( )

1. Bir cümlenin anlamını tamamlayan ya da cümlenin dışında ek bilgiler verilirken kullanılır.

Dedem (annemin babası) bize masal anlattı.

Ayraç içi, hangi dededen söz edildiğini açıklar. Ayraç içindeki tam cümlenin sonuna uygun noktalama işareti konur.

2. Alıntı yapılan sözlerin sonuna alıntı sözün sahibinin ismi parantez içinde yazılır.

“Her gün biraz okuyalım.” (Sınıf temsilcisi Ece)

Bu çalışma için hazırlanmış örnek bir sözdür. Ayraç, konuşanı belirtir.

3. Bir tiyatro metninde ya da senaryoda konuşma sırasında kişilerin hareketleri, durumları parantez içinde gösterilir.

Ece: (Kapıya yaklaşır.) Kim geldi?
Arda: (Gülümser.) Ben geldim!

Ayraç içindeki hareketler sahnede yapılır; konuşma gibi okunmaz.

4. Alay veya küçümseme anlamı taşıyan sözlerden sonra konulan ünlem yay ayraç içinde gösterilir.

Çok dakikmiş (!) ama yine geç kaldı.

Biraz daha öğrenelim: Söylenenin tersinin kastedildiğine dikkat çekilir.

5. Bir bilginin doğruluğu hakkında kesinlik yoksa konulan soru işareti yay ayraç içinde gösterilir.

Bu eski mektup 1950’de (?) yazılmış.

Biraz daha öğrenelim: Tarih kesin bilinmiyor.

6. Bir metinde yer alan maddeleri gösteren sayılardan ya da harflerden sonra kapama ayracı konur.

1) Kitabını aç. 2) Metni oku. 3) Soruyu cevapla.

Bu kullanımda yalnızca kapama ayracı vardır. a), b), c) biçimleri de kullanılabilir.

Aklında kalsın: Ayraç içindeki açıklamayı çıkarıp cümleyi oku: “Dedem bize masal anlattı.” Ana cümle yine anlaşılır.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

İşaretleri birlikte görelim

Bu metinde birden fazla noktalama işareti birlikte kullanılıyor.

12.04.2026 tarihinde saat 09.30’da okulda buluştuk. Çantama şunları koydum: kitap, defter, kalem. Öğretmenimiz, “Hazır mısınız?” diye sordu. Hepimiz “Evet!” diye cevap verdik. Ece’nin getirdiği “Altın Balık” kitabını da yanımıza aldık.

- Nokta: Tarihin bölümlerini, saat ile dakikayı ayırdı; cümleyi bitirdi.
- Virgül: Çantadaki eşyaları birbirinden ayırdı.
- İki nokta: Eşya örneklerinden önce kullanıldı.
- Soru işareti: Öğretmenin sorusunu tamamladı.
- Ünlem: Güçlü ve coşkulu cevabı gösterdi.
- Kesme: Ece adına ve saat gösterimine gelen eki ayırdı.
- Tırnak: Konuşmaları ve kitap adını gösterdi.

Hazırlama notu
Bu çalışma, kullanıcının sağladığı Deniz Hoca “Noktalama İşaretleri” ders notunun konu anlatımları temel alınarak hazırlanmıştır. Örnekler yenilenmiş; açıklayıcı küçük notlar eklenmiştir. Kaynaktaki yazım kusurları ve yanıltıcı kesin ifadeler düzeltilmiştir. İleri düzey ayrıntılar “Biraz daha öğrenelim” olarak belirtilmiştir. Kontrol kaynağı: TDK Yazım Kılavuzu, “Noktalama İşaretleri”.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026